

fordi en Fortsættelse af den Udvikling, vi er inde i, vil komme til at berede os betydelige Vanskeligheder i Fremtiden. Jeg tænker her paa den store Arbejdsløshed, som for hver Dag, der gaar, bliver større og større. Det forekommer mig, at Rigsdagen har en Pligt til at undersøge, ved hvilke Midler man kan komme denne Arbejdsløshed til Livs, thi Forholdet er jo det, at man ikke gennem en Række af Aar, gennem lange Tider, kan blive ved at have denne store Arbejdsløshed. Hvis den er rent forbigaaende, eller hvis den dog er af ret midlertidig Karakter, kan man selvfølgelig, som man har prøvet paa det, ved Arbejdsledslovene eller ved en Udvidelse af Hjælpekasselovgivningen, ved Nødhjælpsarbejder og ved andre midlertidige Foranstaltninger søge at imødegaa den, men hvis den, hvad jeg mener, ikke er af rent midlertidig Karakter, men begynder at blive stedsevarende, hvis Forholdet er det, at selv om dansk Industri, dansk Erhvervsliv i al Almindelighed kom i Gang i samme Omfang som før 1914, vilde man alligevel se en Hær af arbejdsløse paa mange Tusind Mennesker, saa er det klart, at vi ikke kan imødegaa den ved midlertidige Foranstaltninger, men der maa andre, mere vidtrækkende Lovforslag til, og som et Led i disse skulde disse to smaa Lovforslag betragtes.

Man plejer gerne at anføre, at Landbruget er Danmarks bærende Erhverv. Hvis man undersøger Folketællingerne og ser, hvorledes de forskellige Befolkningslag er fordelt herhjemme, maa man ogsaa sige, at for nogle Aar siden var Landbruget det bærende Erhverv, det store Flertal af Landets Befolkning beskæftigede sig med Landbrug, medens andre levede af Omsætning med Landbruget. Endnu saa sent som i 1860 var der 76,6 pCt. af Befolkningen paa Landet og kun ca. 24 pCt. i Byerne, men siden den Tid er der foregaaet en Forskydning fra Land til By, der i de senere Aar har antaget et saa vidtrækkende Omfang, at den begynder at blive faretruende for Danmarks sunde økonomiske Liv. Af den sidste Folketælling, fra 1921, ser man, at man er kommet helt ned til, at kun 57 pCt. i Stedet for 76 pCt. af Befolkningen findes paa Landet, og fra 24 pCt. i Byerne er man kommet op til 42 pCt. Men disse Tal dækker ikke helt Forholdet, idet der i disse to Menneskealdre er sket en Bebyggelse ude paa Landet af en bymæssig Karakter. En hel Række store Stationsbyer er opstået, og hvis man ser paa den Forskydning, der er sket fra 1916 til 1921, viser det sig, at Befolkningstilvæksten udelukkende

har fundet Sted i Byerne, ganske særlig i Storkøbenhavn og Stationsbyerne, hvorimod Befolkningen paa Landet saa godt som ingen Tilvækst har haft. Tilvæksten fra 1916 til 1921 har været 182 000 Personer, deraf er der et Indvandringsoverskud paa godt 18 000. Disse 182 000 Personer er fordelt paa den Maade, at Storkøbenhavn med Frederiksberg har taget godt 60 000, og Købstæderne har taget 74 000; tilbage til Landet bliver der saa 48 000. Men hvis man undersøger dette Tal nærmere, viser det sig, at det er Stationsbyerne, som har taget dette Tillæg, idet Befolkningstilvæksten paa Landet udenfor Stationsbyerne kun udgør 1 655. Dette maa jo bevirke, at Industriens Reservearmé bliver alt for stor, og deraf kommer den kolossale Arbejdsløshed, vi har. Folk bliver draget ind til Byerne i Haab om Arbejde, men naar de kommer derind, tjener de kun til at fylke Reservearmeen og gøre Arbejdsløsheden større. Det viser sig, naar man undersøger Tallene, at i et ikke ganske ringe Antal rene Landsogne, ja, endog i hele Herreder er Befolkningstallet det samme i Dag som i 1860. Altsaa, gennem to Menneskealdre er hele Fødselsoverskuddet paa Landet trukket ind til Byerne. Hvis man nu mente, at Danmark havde en stor Fremtid for sig som Industriland, hvis der endnu var noget tilbage af de Drømme, som en stor Del af vor Befolkning gik med i Slutningen af Krigen og umiddelbart efter dens Ophør — at København skulde være den store Transitstad, hvor Varerne fra Vest til Øst og omvendt gik igennem, og vi tog vor store Del af Gevinsten ind —, kunde man sige, at denne Forskydning ikke havde noget betænkeligt ved sig, men de fleste tror vist ikke paa denne Drøm længere. Selv om man ogsaa haaber paa, at dansk Industri i Fremtiden vil kunne konkurrere og vil være i Stand til at optage en Del af Befolkningstilvæksten, maa det dog sikkert være klart for alle, at den store Befolkningstilvækst, der er sket siden 1914, vil vi ikke kunne beskæftige i Industrien.

Men saa er der ganske vist en anden Vej at gaa, en Vej, som i nogen Grad har været spærret under Krigen og ogsaa til Dels er det endnu, og det er den at eksportere de unge Arbejdere, sende dem ud af Landet og andre Steder hen, hvor der er Betingelser for, at de kan komme i Vej. Men netop det Indvandringsoverskud paa de 18 500, der er fremkommet fra 1916 til 1921, viser jo, at den Vej ikke har været farbar, og naar man læser „Udenrigsministeriets Tidsskrift“, ser man, at den heller ikke er det i Øje-